

Większość rodziców jest świadoma, że internet nie zawsze jest dla ich dzieci miejscem bezpiecznym. Jeśli jednak chodzi o szczegółową wiedzę na temat zagrożeń online, nie jest ona powszechna. Przekazy medialne prezentują często sprzeczne informacje – raz internet przedstawiany jest jako wspaniałe osiągnięcie cywilizacyjne dające młodym nieograniczone możliwości, innym razem widzimy obraz wirtualnej przestrzeni pełnej najgorszych zagrożeń: pedofilii, przemocy, samobójstw itp. Nic dziwnego, że niejeden rodzic czuje się zagubiony, nie wie co ma robić i w rezultacie nie robi nic. Dodatkowo spotykamy się często ze stwierdzeniem, że współczesne dzieci lepiej „znają się na internecie” niż ich rodzice i to właściwie one powinny rodziców uczyć.

W rzeczywistości nie jest tak, że dzieci tylko dzięki temu, że spędzają w sieci dużo czasu, umieją rozpoznać niebezpieczeństwa i wiedzą jak zachować się w każdej zagrażającej sytuacji. Współcześnie internet jest głównie medium umożliwiającym kontakty międzyludzkie i to przede wszystkim kompetencje społeczne (nabywane z wiekiem i doświadczeniem życiowym), a nie kompetencje techniczne są kluczowe dla zachowania bezpieczeństwa w sieci. Dlatego też dorośli nie powinni w żadnym wypadku wycofywać się i pozostawiać dzieci i młodzież w internecie samym sobie, ale muszą mądrze towarzyszyć im w poznawaniu wirtualnego świata.

Na początek warto usystematyzować wiedzę związaną z zagrożeniami online. W najprostszym ujęciu (znanym od angielskiego akronimu jako „model 3C”) zagrożenia te mogą się wiązać:

- Z niewłaściwymi lub szkodliwymi treściami z jakimi mogą się zetknąć młodzi w internecie (*content*)
- Z niebezpiecznymi osobami, które będą się chciały z nimi kontaktować w internecie (*contact*)
- Z niebezpiecznymi działaniami jakie mogą sami podejmować, a które mogą mieć dla nich przykre konsekwencje (*conduct*)

Spróbujmy przyjrzeć się skrótowo tym trzem poziomom zagrożeń.

1. Niebezpieczne treści

W pierwszej kolejności w tej kategorii wymieniane są materiały pornograficzne, które mimo

prawnych zakazów ciągle są w bardzo łatwy sposób dostępne także dla niepełnoletnich użytkowników. Serwisy pornograficzne często zestawiają obok siebie erotykę i tzw. miękką pornografię z obrazami i filmami ukazującymi seks pełen aberracji i przemocy. Międzynarodowe badania EU-NET-ADB z 2012 r. pokazują, że kontakt z pornografią miało ponad dwie trzecie (67%) polskich gimnazjalistów. Jednak niebezpieczne treści obejmują także przemoc i rasizm oraz przekazy promujące zachowania autodestrukcyjne (takie jak promocja brania narkotyków, skrajnego odchudzania, czy wręcz sposobami na samobójstwa). Z przynajmniej jedną z powyższych kategorii kontakt miało 54% gimnazjalistów.

2. Niebezpieczne kontakty

Internet umożliwia nawiązywanie nowych znajomości i łatwe znajdowanie ludzi o podobnych zainteresowaniach czy poglądach. Jest to jedna z jego ważnych funkcji, ale także tutaj może dochodzić do nadużyć. Oprócz zjawiska tzw. *groomingu* czyli uwodzenia dzieci w internecie w celu późniejszego wykorzystania seksualnego, niebezpieczne kontakty mogą dotyczyć także zjawisk takich jak werbunek do sekty lub grupy przestępczej. Według przywołanych już badań, aż 69% gimnazjalistów poznało w internecie kogoś, kogo nie znało wcześniej. Co bardziej niepokojące, aż 31% spotkało się z taką osobą na żywo. O ile zazwyczaj te znajomości nie kończą się oczywiście źle, o tyle warto zachować ostrożność, szczególnie w przypadku spotkań na żywo.

3. Niebezpieczne działania: cyberprzemoc i seksting

W tej kategorii znajdują się przede wszystkim zachowania określane mianem agresji elektronicznej lub cyberprzemocy. Mogą one przyjmować różne formy takie jak agresja werbalna, zamieszczanie kompromitujących materiałów, czy tworzenie specjalnych obraźliwych stron lub profili. Ofiarą różnych form przemocy pada nawet co piąty gimnazjalista (22%). Innym, stosunkowo nowym, trendem jest tzw. seksting, czyli przesyłanie własnych intymnych zdjęć lub filmików za pomocą telefonu komórkowego lub komunikatorów internetowych. W niedawnym badaniu Fundacji Dzieci Niczyje do wysyłania takich materiałów przyznało się aż 11% młodych ludzi.

Jak zabezpieczyć dziecko przed wszystkimi tymi zagrożeniami? Z badań i rozmów z dziećmi i młodzieżą wiadomo, że często ich rodzice nie mają pojęcia, co robią młodzi w internecie. Dlatego z całą pewnością podstawą jest towarzyszenie dziecku w jego odkrywaniu internetu. Ważne są także rozmowy o tym, jakie sytuacje mogą się przydarzyć w sieci i jak się wtedy

zachować.

Jeśli już wydarzy się coś złego, ważne aby nie tracić głowy, nie obwiniać siebie, ani dziecka, ale okazać wsparcie i spróbować znaleźć rozwiązanie. Jeśli znajdziemy się w trudnej sytuacji, pomocy i porady, co robić możemy szukać pod bezpłatnym numerem telefonu 800 100 100 – jest to specjalny telefon zaufania dla rodziców i profesjonalistów w sprawach bezpieczeństwa dzieci, prowadzony przez Fundację Dzieci Niczyje.

Osoby zainteresowane pogłębieniem wiedzy zachęcamy do sięgnięcia po bezpłatne publikacje, takie jak niedawno wydane przez Polskie Centrum Programu Safer Internet (NASK i Fundację Dzieci Niczyje) kompendium „Bezpieczeństwo dzieci online” (<http://fdn.pl/kompendium>), a także poradnik dla rodziców „Bezpieczne Media” wydany przez Fundację Orange http://bezpiecznystarter.com/docs/dc/Bezpieczne_Media_Final_version.pdf)

Fundacja Dzieci Niczyje jest Partnerem projektu IAB Polska „Bezpieczne Interneciaki”, współfinansowanego ze środków MAiC.

Materiały ze strony : Bezpieczne_interneci@ki.pl